

at gjøre dette Spørgsmaal til Gjenstand for en fuldstændig Overveetelse og nærmere Oplysning.

C. C. Møller: Man kan vistnok med Hensyn til Skolevæsenet have Grund til at skjelne mellem paa den ene Side den jydske Vesteregn og paa den anden Side Østeregnens og Dernes Fornødenheder, og jeg troer, at man vil finde, at hvad enten man tager Hensyn til Jyllands Vesteregn eller til de frugtbare og bedre Egne, vil man ikke finde nogen Grund til at fritage Ungdommen i øverste Klasse for Skolegang i October Maaned. Jeg finder slet ikke, at der er Noget til Hindrer for, at disse skolesøgende Børn kunne have deres Fardag til 1ste October, fordi Tjenestetjender have deres Fardag til 1ste November. October er den Maaned, der efter min Mening giver den bedste Skolegang i Jyllands Vesteregn. Det er bekendt, at der ofte er Hindringer om Vinteren paa Grund af den lange Afstand, men i October Maaned er Veien fremkommelig, Høsten endt og Været opgivet; thi da kunne Kreaturerne endnu ikke gjøre Vintersæden nogen Skade. Det er altsaa ogsaa den Tid, hvori man bedst kan undvære den skolesøgende Ungdom af øverste Klasse, som anvendes til at vogte Kreaturer, og jeg har efter min trettenaarige Erfaring med Hensyn til Jyllands Vesteregn ikke fundet, at nogen Maaned gav en mere stadig og sikker Skolegang end netop October Maaned. Det skulde derfor gjøre mig meget ondt, om man nu vilde tage en Bestemmelse, som hindrede Ungdommen i at søge Skolen i October Maaned, i hvilken Maaned jeg ikke seer, at der kan være nogen væsentlig Trang til Børnenes Hjemmearbejde. Jeg maa i det Hele taget ved denne Leilighed udtale, at der vistnok ikke er Noget, der vindes uden nogen Opoffrelse; og jeg troer, at der hos Folket er et Ønske om, at deres Børn skulle ophyses, om det end ogsaa mange Gange var forenet med nogen Indskrænkning i deres Frihed og med nogen Opoffrelse af Arbeidstiden og Penge. Efterat Folket har været villigt til at tilstaae Skolelærerstandens en saa anstændig og god Lønning, som den nu har, ifølge Loven af 2den Mai

1855, troer jeg ogsaa, at det er Folkets Ønske, at deres Børn og navnlig Børnene i øverste Klasse skulle faae saa megen Underviisning som mulig og det er ganske vist, at October er den Maaned, som i alle Henseender convenerer Landalmuen bedst. Paa den Maade, som den ærede Forslagsstiller har stillet sit Forslag, vil der opstaae Banskeltigheder for de Forældre, som ønske, at deres ældre Børn skulle gaae i Skole i October; thi dersom Skolegangen indskrænktes til, at den yngre Klasse skal gaae 5 Dage om Ugen, saa bliver der ingen Dag tilovers for de ældre Børn; det er ikke den øverste Classes Børn tjenligt at søge Skolen med den yngre Classes, da Underviisningen derved for dem bliver meget forstyrret, idet Børn af saa forskellig Alder og Udvikling vanskeligt kunne undervises paa een Tid. Jeg kan derfor ikke see nogen Grund til at foretage Forandringer i en Lov, der har et saa seent Datum; thi Loven er jo kun 2¹/₂ Aar gammel, og vi ere altsaa endnu ikke istand til at bedømme, hvilke Frugter denne Lov har bragt Landet i det Hele; det vilde derfor være urigtigt allerede nu at røkke ved den.

Chr. Jensen: Ja, jeg kan ikke være enig med den sidste ærede Taler, som sagde, at naar man har naaet October Maaned, saa er Været opgivet i Jylland, og saa behøver man ikke at have Børnene længere hjemme, thi det er netop den Tid, da man meget nøie maa passe paa Kreaturerne for Efteraarssædens Skyld; da er det netop, man skal vogte for sin Rug, og der er derfor ingen Tid, man mere behøver at have Børnene hjemme fra Skole, end netop paa denne Tid. Der er en anden Bestemmelse i Lovforslaget, som jeg ikke kan billige, og det er, naar det hedder, at Sogneforstanderskaber, Forældre, Børgere og Skolelærere skulle være enige, naar Skoletiden om Sommeren skal kunne begynde om Morgen kl. 6. Skal dette være Betingelsen for, at denne Bestemmelse skal kunne træde i Kraft, saa kan man ligesaagodt sige, at den er umulig, thi en saadan Enighed vil aldrig komme i Stand. Jeg skal ikke fordrifte mig til bestemt at udtale mig, om Loven i det Hele er